

RAMAZANSKA PRIČA

Dok gledam u zvjezdano nebo, među milionima njih, sjajnih, naizgled malih tačkica, pažnju mi privuče ona najsjanija. Kada pogledah u nju, ona mi dade znak da i ona mene gleda, zatreperi i kao da reče „Tu sam za tebe“. Pomislih da je to moja majka, ali sjetih se da je ona umrla. Ona je sada samo prah koji leprša kroz kosmos.

Bila je moj uzor, moja podrška i potpora, predmet divljenja, moja zvijezda vodilja. Možda me ona sjevernjača baš zbog toga podsjetila na nju. Nisam bez razloga rekla da je ona sada samo prah. Njeno tijelo nikada nije pronađeno nakon avionske nesreće. Bog mi je okrenuo leđa onda kada je mene ostavio da živim i oduzeo mi ono najvažnije, toplu ruku koja me uvijek čvrsto držala da ne padnem. Nje više nema, a ja sam dotakla dno. Od tog dana ja ne vjerujem ničemu i nikome. Vjerujem jedino u sadašnjost. Moja sadašnjost je tmurna, a moj život prazan.

„Ajlice, o čemu razmišljaš pa si tako zamišljena?“-iz misli me trgnu očev glas i njegova ruka koja snažno povuče moja invalidska kolica. „Hladno je, a i vrijeme je za spavanje. Sutra ti spremam iznenadenje.“

Mene više ništa nije moglo iznenaditi, ili sam bar tako mislila. Od nešreće sam živjela kao u tamnoj komori. Svi su se brinuli za mene, a ja sam bila hladna. Oni su očekivali da budem njihov proizvod, proizvod njihovog vjerovanja u moje ozdravljenje. Ja više ni u to nisam vjerovala. Meni ništa više nije bilo važno. Za mene su i život i smrt bili ista stvar.

Probudile su me prve zrake sunca i jutro je bilo kao i svako drugo, bar se u početku činilo tako. U sobu mi je iznenada ušla tetka noseći u rukama dugu bijelu haljinu sa dezenom crvenih ruža.

„Vrijeme je za promjenu, danas idemo na putovanje. Specijalna prilika zahtjeva i specijalno izdanje. Pomoći će ti da je obučeš.“

„Kako god...“- uzvratila sam neljubazno.

Posljednjih jedanaest godina pokušavam da joj dam do znanja da mi ne može glumiti majku. Niko to ne može i nikome to neću dozvoliti.

Nakon dva sata vožnje sam shvatila kuda vodi sve ovo. Vozili smo se prema mjestu gdje smo živjeli prije mamine smrti. Nisam tu bila već deset godina i nisam bila sretna što se vraćamo. Ničime nisam iskazala nezadovoljstvo zbog putovanja, moj otac to nije zasluzio.

„Kćeri, noćas je prva teravija. Želiš li da odemo u džamiju? Nekada si rado odlazila tamo.“

„Nekada je i mama bila živa. Nekada sam i ja hodala. Nekada je sve bilo drugačije. Bog je zaboravio na mene, pa sam i ja na njega.“ Primjetila sam da su se oči moga oca ispunile suzama i prezirala sam samu sebe zbog toga. „Ako baš želiš možemo otići..“ Uradila sam to samo zbog njega. Ne mislim se moliti u džamiji. Meni je svaki dan isti, bio on ramazanski ili ne...“

Sunce je već zalazilo kada smo stigli u našu staru kuću. Sve je izgledalo kao nekada, samo me na vratima nije dočekala mama.

Sa visokog bijelog minareta do nas je dopirao skoro već zaboravljeni, nježni glas seoskog mujezina koji je označio dolazak ramazana. I mada toga nisam ni bila svjesna, taj glas polahko se uvukao u svaki komadić moje duše, uvukao se u moje misli i pod moju kožu. Pod pritiskom emocija sva se naježih i obuze me neka neobjasnjava toplota. Akšamski ezan učinio je da osjetim nešto što sam mislila da više nikada neću osjetiti. Prvi put nakon mamine smrti osjetih se živom. Oči mi se napuniše suzama i tiho uzdahnuh.

Za teraviju sam bila spremna pola sata prije dogovorenog vremena i odmah smo se uputili prema džamiji. Sunce je tek zašlo, a nebo je još uvijek izgledalo kao da gori. Gorjela je i vatra u mome srcu. Gorjela sam i ja od ljestvica kojom sam bila okružena.

Moj babo me na rukama nosio od auta do džamijske klupe na kojoj obično sjede nene iz našeg starog komšiluka. Pažljivo sam razgledala svaki dio naše džamije gdje sam provela toliko lijepih trenutaka. Svaki harf isписан na bijelim visokom zidovima imao je neku svoju priču. Svaki od njih bio je svjedok svih dešavanja. Svjetlost koja je dopirala sa velikog kristalnog lustera i koja je obasjavala cijelu džamiju nije bila ni približno jaka kao svjetlost koja se budila u meni. Kako to da čovjek zapravo ništa ne zaboravlja? Je li ga Allah prokleo da se sjeća ili mu je dao blagodat da pamti?

Nekada su šarene sedžade krasile tepihe koje su džematlije darovale svojoj džamiji. To je jedina stvar koja se promijenila. Nema više starih tepiha. Nema više stare Ajle. Nekada sam baš ovdje padala na sedždu tražeći od Allaha da mi ispuni sve želje koje sam tada imala. Tek sada sam svjesna da mu nikada nisam zahvalila na onome što sam imala. Tek sada znam da sam prvo ja zaboravila Njega.

Ta malena djevojčica, koja sjedi nedaleko od mene, ista je ona mala Ajla koja je prije dva desetljeća počela dolaziti u ovu džamiju. Njene šarene dimije i majčina šamija sa kericama podsjećaju na moju omiljenu odjeću koju sam nosila kao mala. Osjetim sve te poglede sažaljenja koji su u ovom trenutku upućeni meni. Prvi put, nakon mnogo godina, to mi nije važno. Uživam posmatrajući malenu djevojčicu koja veselo skuplja tespihe u pletenu korpicu. Neke stvari se, ipak, nikada ne mijenjaju. Sjećam se da mi je to bila druga najdraža stvar u džamiji. Prva je bila namaz uz moju majku. Bila.

Desetak minuta prije teravije došao je naš stari imam. Pričao je priču koju sam čula nekada davno, ali sam je potisnula sa svim ostalim sjećanjima iz djetinjstva.. Postojao je neki čovjek koji je živio na pustom ostrvu pet stotina godina. Allah mu je podario palmu sa koje je svaki dan imao svježe voće, a u okeanu je imao izvor pitke vode. Iz zahvalnosti Allahu, svaki dan je klanjao. Na Sudnjem danu je Allah melecima rekao da ga puste u džennet iz Njegove milosti. Milosti. Tih pet stotina godina ibadeta nije bilo dovoljno ni da se Allahu oduži za vid koji mu je podario.

Tek tada sam shvatila koliko sam ja bila nezahvalna. U mislima sam počela vraćati slike cijelog svog života. Toliko sam odlutala da nisam čula ni glas mujezina koji je pozivao na namaz, pozivao na spas. Spas. A ima li meni spasa?

Shvatila sam gdje sam tek kada su žene oko mene počele ustajati da klanjaju sunnet. Ja sam samo sjedila i posmatrala. Već sam rekla da ne planiram klanjati u džamiji.

Gledala sam ljude oko sebe i prisjećala se kako je malena djevojčica Ajla uz svoju majku klanjala svaku teraviju i svaki namaz u ovoj džamiji. Šta bi sada moja majka rekla kada bi znala u šta se pretvorila njena malena djevojčica?

Za vrijeme farza i ja sam donijela nijet. Stavila sam desnu ruku preko lijeve i ispod njih osjetila svoje srce kako kuca. Hvala Allahu na tome. Subhanke Allahume ve bi hamdike. Svojim jezikom izgovarala sam ajete iz Kur'ana blago pomičući svoje usne. Hvala Allahu na tome. Svojim očima sam vidjela ljude oko sebe i džamiju u kojoj sam nekada bila sretna. Hvala Allahu na tome. Sada opet osjećam da sam sretna. Hvala Allahu na tome. Svojim ušima sam čula imamove i mujezinove riječi. Hvala Allahu na tome. A onda sam shvatila da je za sve to zadužen moj mozak i odlučila sam pokušati. Hvala Allahu na tome. Bismillahi r-Rahman i r-Rahim Sun-sunnet sam klanjala na svojim nogama. Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, na tome.